

Reetta Nousiainen
Visiting Scholar UC Berkeley,
Graduate School of Journalism
lukuvuosi 2010–2011

Raportti opinnoista UC Berkeleyyn Graduate School of Journalismissa lukuvuonna 2010–2011

Aloitin Visiting Scholarina UC Berkeleyyn Graduate School of Journalismissa elokuussa 2010. Visiting Scholar –ohjelma ei ole tutkinto-opiskelua, vaan ammatillista jatko-opiskelua ja henkilökohtaisten tarpeiden mukaista ammattitaidon syventämistä. Ohjelmaan valitaan toimittajia, joilla on vähintään viiden vuoden työkokemus toimittajan ammatista ja jotka pystyvät itsenäisesti rakentamaan opinto-ohjelmansa omista lähtökohdistaan. Lukuvuonna 2010–2011 ohjelmaan osallistui yhdeksän toimittajaa eri neljältä mantereelta eri puolilta maailmaa. Ryhmä oli erittäin heterogeeninen: yhtä lailla toimittajien taustat, kiinnostusten kohteet kuin tekniset valmiudetkin vaihtelivat kunkin aiemman työkokemuksen mukaan.

Visiting Scholarit osallistuvat kuitenkin käytännössä laitoksen järjestämille kursseille siinä missä tutkinto-opiskelijatkin, sillä erotuksella, että juuri mitään pakollisia kursseja tai suorituksia ei ole, toisin kuin tutkintoon tähtäävässä opiskelussa. Kunkin kurssin opettajasta on kiinni se, miten he suhtautuvat vierailijoihin, jotka haluavat kurssille osallistua. Joillekin kursseille emme päässeet siitä yksinkertaisesta syystä, että ne olivat liian täynnä ja olisimme vieneet paikkoja tutkinto-opiskelijoilta. Itse oli sikäli onnekas, että pääsin kaikille haluamilleni kursseille, jopa web design -kursille ja televisiodokumenttikurssille, joille osallistuminen alun perin piti olla mahdotonta.

Yhteisiä pakollisia kursseja kaikille Visiting Scholareille oli muutamia viikossa. Molempia kursseja piti ohjaajamme Alan D. Mutter. Hänen johtamansa kokoontumiset muotoutuivat lopulta paljolti ryhmän tarpeiden mukaan. Koko vuoden jatkunut yhteinen seminaari koostui esitelmistä, vierailijoista ja vierailuista. Seminaarissa käsiteltiin ajankohtaisia uutisaiheita ja niiden journalistista käsittelyä, kuten esimerkiksi Yhdysvaltain vaaliuutisointia, sekä vertailtiin ja analysoitiin eri medioiden tuottamien uutisia.

Yksi seminaarin tavoitteista oli kartoittaa myös median tilaa eri puolilla maailmaa:

journalismin kriisi näyttäytyy kovin eri näkökulmasta muualta kuin länsimaista tulleiden näkökulmasta. Monet afrikkalaiset kollegat taistelevat pitkälti vielä sananvapauden perusasioiden kanssa, Iranissa vapaata journalismia ei kategorisesti ole lainkaan. Sen lisäksi media on myös kasvuala: miljoonat ihmiset nousevat keskiluokkaan Intiassa ja Brasiliassa, ja heidän mukanaan esimerkiksi aikakauslehtimarkkinat ja kaupalliset televisiokanavat ovat maissa taloudellisesti erittäin tuottoisa bisnes.

How to make money with journalism oli toinen kaikille Visiting Scholareille pakollinen kurssi. Kurssilla pohdittiin eri näkökulmista uudenlaisia ansaintamahdollisuuksia digitaalisen online-ajan journalismille. Berkeleyyn sijainti Piilaakson naapurissa avaa monia mahdollisuuksia niin vierailijoille kuin vierailuillekin. Kävimme vierailulla muun muassa Googlen päämajassa, San Fransisco Chroniclen toimituksessa ja monissa pienissä media-alan start up -yrityksissä lähiseudulla. Toisaalta saimme kurssillemme paljon vierailijoita Piilaaksosta, joissa koko ajan etsitään aktiivisesti ja ennakkoluulottomasti uusia mahdollisuuksia laatujournalismin liiketoimintamalleiksi. Yhteistä kaikille ideoille on se, että liiketoimintaan tarvitaan uusia teknisiä oivalluksia ja lisäksi toimittajia tuottamaan sisältöä ja etsimään aiheita erilaisille uusille esitystavoille.

Kurssilla jokainen opiskelija laati oman suunnitelmansa uudeksi journalistiseksi liiketoimintamalliksi. Tarkoituksena oli konkreettisesti pohtia uudenlaisia rahoitusvaihtoehtoja ja laskea mahdollisia budjetteja erikokoisille ja eri tavoin toimiville yrityksille.

Näiden kurssien lisäksi syksyn lukujärjestyksessäni yksi suuri haaste oli radiotyön kurssi. Osallistuin tutkinto-opiskelijoiden mukana Ben Manillan opetuksessa Radio News Reporting -kurssille. Kurssin lopputyönä tuotin ja toteutin puolen tunnin radio-ohjelman paikalliselle CalX-radiokanavalle yhdessä iranilaisen kollegani kanssa.

Näiden käytännönläheisten journalismin kurssien lisäksi osallistuin myös Investigative Reporting -luentokurssilla Pulitzer-palkittu toimittajaguru Lowell Bergman avasi tutkivan journalismin periaatteita ja käytäntöjä. Kurssilla käsiteltiin muun muassa haastattelutekniikoita, poikkeuksellisia tiedonhankinnan tapoja kuten under cover -toimintaa ja journalismin etiikkaa. Vierailevina puhujina pääsin kuulemaan muun muassa FBI-agentin tarinaa under cover -työskentelystä ja muutamien huippuluokan spin doctoreiden näkemyksiä julkisuudenhallinnasta.

Tämän kurssin kanssa rinnakkain kävimme Public Records –kurssia, jossa puolestaan keskityttiin käytännönläheisemmin tiedonhankintaan, muun muassa Yhdysvaltain ja etenkin Kalifornian julkisuuslainsäädännön näkökulmasta. Harjoitustöissä keskityttiin tutkimaan avoimia tietokantoja, joita Kaliforniassa on runsaasti tarjolla tiedonhankintaa varten. Vierailevat luennoitsijat kertoivat lisäksi esimerkiksi siitä, mitä tietoja juristit mielellään vuotavat toimittajille erilaisten oikeusjuttujen yhteydessä.

Osallistuin lisäksi laitoksella järjestetyille kahdelle intensiivikurssille. Toinen oli New York Times Magazinelle kirjoittavan tähtitoimittajan Michael Pollanin pitämä long form writing -kurssi. Kurssilla analysoitiin ja pilkottiin osiin Pollanin oma long form -juttu naudanlihan matkasta navetasta ruokalautasella. Pollan selvitti asian New York Times Magazinelle ostamalla yhden härän, kasvattamalla sen aikuiseksi, myymällä teuraaksi ja seuraamalla lihan matkaa. Pollan näytti kurssilla muun muassa omat muistiinpanonsa, arkistonsa ja palautteensa useiden kuukausien pituisesta projektista. Toinen minikurssi käsitteli sosiaalista mediaa, ja opettajana oli George Lucas Oy:n sosiaalisesta mediasta vastaava henkilö, Berkeleyyn journalistikoulun oma kasvatti Bill Gannon. Kurssilla pohdittiin sosiaalisen median hyödyntämistä journalismissa.

Keskeinen osa Berkeleyyn journalismin laitoksen toimintaa on lukuisat vierailuluennot. Laitoksella järjestetään erilaisia seminaareja, paneelikeskusteluja ja puhujatilaisuuksia. Nämä jokaviikkoiset ajankohtaiset keskustelutilaisuudet ovat yksi keskeinen osa laitoksen toimintaa ja opiskelua. Syyslukukaudella keskeinen teema oli luonnollisesti marraskuussa pidetyt välivaalit, joiden alla pidettiin lukuisia keskustelu- ja väittelytilaisuuksia politiikan journalismista, sen tavoitteista ja siitä, mihin suuntaan se on muuttumassa.

Visiting Scholar -status antaa oikeudet osallistua myös muille kuin journalismin laitoksen kurseille yliopistossa. Syyslukukaudella osallistuin kahdelle muun laitoksen järjestämälle viikoittaiselle luentokurssille. Toinen kurseista oli politologian laitoksen järjestämä Middle East Politics ja toinen aluetieteiden laitoksen kurssi nimeltä Global Poverty. Molemmilla kurseilla käsiteltiin yhtä uutisten kestoaihetta, köyhyyttä, ja sitä, miten siitä puhutaan ja kirjoitetaan – ja ennen kaikkea, mitä kaikkea siitä ei kirjoiteta.

Kevätlukukaudella keskityin pääasiassa tv- ja verkkoilmaisun opintoihin. Televisioilmaisun kurssilla opiskeltiin käytännössä käsikirjoittamista, editointia ja kuvaamista. Frontline-kurssilla ohjelman vastaava tuottaja Sharon Tiller avasi ulkomaanreportaasien taustoja ja tekoprosessia. Kurssilla kävi myös runsaasti juttujen tekijöitä vierailijoina: koulun yhteistyö Frontlinen kanssa on suoraa ja helppoa, sillä Center of Investigating Reporting, josta myös suuri osa Frontlinen tuotannoista tehdään, sijaitsee samalla kadulla journalismin laitoksen kanssa. Megan Mylanin dokumenttikurssilla kävimme läpi dokumenttielokuvan historiaa ja analysoimme eri aikakausien dokumentteja ja niiden keinoja jokaviikoisissa esseissämme.

Web design –kurssilla keskityttiin verkon ilmaisumahdollisuuksiin. Kurssi oli äärimmäisen käytännönläheinen, ja siellä harjoiteltiin sekä verkkoilmaisun että tekniikan perusteita. Keväällä jatkoin edelleen myös Alan D. Mutterin kurssilla oman journalistisen liiketoimintamallini kehittämistä.

Journalismien laitoksen ulkopuolella kävin Robert Reichin luennolla Wealth and Poverty, jossa entinen työministeri ja professori Reich luennoi amerikkalaisesta yhteiskunnasta

sosiaalipolitiikan, koulutuksen ja tulojen näkökulmista. Loistavana luennoitsijana Reich pystyi avaamaan ulkopuoliselle hyvin perusteellisesti amerikkalaisen yhteiskunnan sosiaalisia ongelmia, niiden syitä ja seurauksia persoonallisella otteella.

Vuosi Visiting Scholarina UC Berkeleyn Graduate School of Journalismissa muotoutuu pitkälti sellaiseksi kuin kukin itse haluaa. Oma vuoteni keskittyi pitkälti käsikirjoittamisen opiskeluun eri muodoissaan ja lisäksi skills-kursseista, joilla opiskeltiin puhtaasti käytännöllisiä teknisiä taitoja kuten kuvankäsittelyä sekä kuvan ja äänen editointia. Tärkeää vuodessa oli myös verkostoituminen eri puolilta tulleiden Visiting Scholareiden kanssa ja tutustuminen paikallisiin opiskelijoihin. Amerikkalainen media on monessa mielessä useamman askeleen edellä suomalaisesta mediasta. Siksikin vuosi Berkeleyssä oli herättävä kokemus siitä, mikä voi hyvinkin olla suomalaisen median tulevaisuus joidenkin vuosien kuluttua.